

Poslední král Bosenský.

Historicko-romantický obraz od F. Chvaly.

KAPITOLA IX.

Na zříceninách kláštera Natie-
kého blonďí muž, stažen, bíděl
vystrašeně to na okázání zdi, tam
na rozbité stěny Svatec, kláš-
teřská zřícenina. Zde zastavuje hra-
mada ruce, onde sloupky přehá-
cené krovky jeho, i pozítě smáta-
ná věkol.

"Vždyť jsem přece neblonďil,"
mluví při tom, "toté klášter Na-
tiec, v jehož hrobce král odpo-
čívá. Bože, máj Bože, co se to
zde stalo?" zasténal, a pronesl se
vysokai na hromadu ruce, a
několikrát slova zříceniny smro-
vového, padající klenbou chrámo-
vou ve dvě přerážedno, vyžní-
vala. Unaven klel na sloup,
ruce vložil v křiv, a věkol se obli-
žel.

"To jest přece chrám, ale kdo
ho tak spustošil? Ni jednoho
křivě nenechám, každá zřícenina
posvátné zříceniny, jak poznám
nyní místo hrobky královny?"
Hlava jeho buřstáhl, neb choro-
bou tělesní se ohvěštil, klášter mu
na prsa, a on zasténal bolestně:
"Králi, o králi máj! kde tě na-
leznu, abych tě zchládl horoucí čelo
svoje, a posílil mozek neustálým
myšlením o své poměti vysle-
něj?"

A jakoby na volání své odpo-
věd měl dostati, zaslechl temně
dušení v ústí jeho. Rychle pev-
něl hlavu, bedlivě věkol se
obližeje; nikoho ve zříceninách
viděl; ale tam po pláni uháněl
tři jezdcové od strany bosenské
k horám Hercegoviny.

Uháněl snad proto, aby si ho-
věli za vedra poledního ve stínu
na polo pobofených zdí klášter-
ních?—Avšak stařec si toho nev-
šimá, lhostejno mu, kdo to přijí-
dí, srak jeho opět jen blonďí po
trošičkách kumení a sloupě, dráh-
dy ve velebnou klenbu chrámo-
vou sloučených, a i jezdcův nevá-
bí stín ve chlad své, klížem se
lehavě, berou se zasmušile
podle zřícenin dále, až jeden z
nich, hlasitě udivením skřikne,
se zastaví, míklem stancu druh-
vé jeho, a pohlíde, kam jím první
ukazuje; i vidí na trosek slou-
pově sedět starce, věkol sebe vy-
děšeně pohlíde, který teprv
nyní i na ně srak svůj upel, ale
nehna se s místa, jen hlavou po-
kynul.

"Znáte ho?" ptal se jezdec
první.

"Jest to on, ten dáblivý syn,"
dí jezdec druhý.

"Měl jsem ho jen přece tehdy
honit," mluví jezdec třetí, "když
jsem tento cestou za ním po sto-
pě jeho hnul, a Bosna by posud
stála!"

"Povězte mi pro Boha!" ozval
se stařec hlasem prosněným, na
místě svém však nepohnutě se-
děl, "co se zde stalo?"

"A to nevíš ty, synu pat?" od-
pověděl mu jezdec první;
"vždyť ty jsi, jenž jsi zradil
vra a vlast svou!"

"Ano, já jsem jsi," přisvědčil
stařec, "a tys Mirko, a tam ten
Bogdan a ten třetí Staniša, vždyť
vás znám. Ale co to mluvíš o
vto a vlasti? Já nikoho nezradil,
já jen pomstil vraždu na králi
spáchanou."

"A tu sedíš na zříceninách
chrámových, těch stopách pomsty
své, jimiž Bosna jest pokryta, a
ptáš se, co to je, bídně?" odpo-
věděl Bogdan.

"To se mluví," odvece jsi,
"pomsta má zasáhla jen mne sa-
mého!"

"Um, bídně," vskříkl Stani-
š, a napřáhl handžar nad hlavou
Hlovan.

"Ustaň!" zvolal Bogdan, a za-
chytil napřáženou zbraň druha
svého. "Bídnic nechť Hjo, rych-
lá smrt byla by koncem muk je-
ho duševních, ať Hjo, hlovan ne-
ukojitelným žerem svědomí,
nechť Hjo a muž se svědomím
hanebné zrady na vlastní!"

"Ano, tak bude nejlépe," ptá-
vš věděl Mirko, "bídnic ten se v-
záj jen k osobě jedné, na vlast
zapomínal. Bádíš klet, ty starý
hlábně, nyní i na věky!" pobro-
zil Hlovi bídkem svým, a uháněl
dále.

"Amen!" zvolali soudruzi je-
ho, po Hlovi plivnavše, a uháněli
za ním.

"Hm! on jasně to za podivné
leš?" divil se nešťastný stařec;
najednou sebou trhl. "Hm!"
vzal se odjíždějícími, "Mirko,
Bogdan! slyšte jasně! slyš ty,
Stanišo! takle herat veštráv,"
okázal purgamen do povětří,
"jdáte s ním k sultanu, on znova
Bosna vystaví, je-li možná! —
Neslyš máj?" zaskal po chvíli,
na troska sloupovou opět nasle-
nav, "odjíždějí bez heratu, a na
mne se pak svalí vlna vlnična. Máj
Bože, máj Bože!" salomil ra-
kama, "já jsem jsi starý a neoma-
ně takovou zříceninu!"

Hlava jeho sklouzála ku předu,
sešel je v dílně, lokte o kolena
podepřel. Tak vyseděl den prv-
ní i druhý, bez pohnutí, bez ná-
poje a jídla, jen čas od času sa-
kval, a špůněv hlas jeho se
tetelil strachem po rozvalinách Na-
tiec, vždy slabší a slabší, až do
konce stích; dravci větru, co
nad ním po celá dva dni kroužili,
věděli v mlhu, kdy dále a těla
ustoupil, i snesl se dole, aby
klovati oči jeho, mozek jeho, v
němž se tolik myšlenek pro vlast
zřícených rodilo.

Kateřina Kosarevna viděla pro-
teokratské válečné bouře sulta-
novy odstupovati od hradu Blaga-
je; ale za nedlouho vrátil se
sultan s novou, větší mocí zpět, a
Hercegovinci, nyní nepřipraveni,
piklemi tureckými rozděleni,
nemohli odolati síle sultanově,
Kateřina musela hledati spásu
svou v útěku. Bloudila s ma-
lým komonstvem tak, jako krá-
lová Marie, vdova Tomáševičo-
va. Marie našla útočiště u slo-
vanského bana Pavla, Nelles-
četařik ten jí pobral poklady, a
brzo jí choval jako zajatou. Ale
také jej spravedlnost boží zasáh-
la. Turci ho přepadli a ubili,
Marii však se opět poštěstilo, za-
chránila se. Nalezla nyní v
Uhrách bezpečnějšího útočiště.

Kateřina Kosarevna uměla
sama, bezdětná v Římě, kdežto
před svou smrtí práva svá na
Bosnu svatému otci odkázala.
Nikdo neplakal nad hrobem je-
jí, ba ani pomníku by se jí bylo
nedostalo, kdyby si sama za živa
jestě nezřídila v kostele ara coeli
před hlavními oltářem hrobku a
pomník, na kterémž podobizna
její vytesána byla spolu s erby
Bosny a vévodství sv. Savy, žil
Hercegoviny, a nápisem, jenž
věští, že to pomník Kateřiny,
dcery Štěpána, vévodě sv. Savy,
a vdovy Tomáše, krále bosens-
kého, pomník, který sobě posta-
vila sama (monumentum ipsius
sumptibus positum.)

Jestě nějaký čas bránili se po-
sední hrdinové Bosny, dobyli
opět hradu Jajce a okolím, a ode-
zdali jej pod ochranu krále
uherského. Uhersko však ne-
mohlo chrániti dlouho Bosnu od
vlastních synů zrazenou, a brzo
úplně celá Bosna pod jatmem tu-
rockým.

(KONEC.)

Svatba benátská.

Historicko-romantický obraz od
F. Chvaly.

"Payouk roztáhl síť svou v ef-
sátském paláci, a noční kulichář
sok se ozývá věšmi Afrasabu,"
zvolal sultan Muhamed II. Ukru-
tný, po dobytí Cahradu, když z
paláce císaře byzantských
vstoupil a jej krásný, zpustoše-
ný nalezl; děm moenářů, druhdy
světovládých, sloužil nyní za
poměch surovému vtěši.

Muhamedu, strokotavému
poslední zbytky Hše řecké, za-
chtělo se i posledních zbytků car-
stva arabského a—zdařilo se mu:
Štěpán Tomáševič poslední král
bosenský, vykrvácel před stanem
jeho v táboře u hradu Blagaje,
ne jako hrdina s oruží v hrati;
takové smrti byl otečljec neho-
den, ale co pes za liva odřen byv;
klesej po mnohaletém namáhání
i hrad Blagaj a s ním Hercegovina
pod jatmem turecké; nezbylo z
celé říše arabské Dušana Velikého
nic, než Hoteři Albánie a potom
ony hory nepřístupné, jež pod
jmenem Hory Černé junáky svými
na věky oslaveny jsou.

A i o tyto nejposlednější trosky
pokoušela se krvavá vlády-
čtivost Muhamedova, avšak na-
darmo. Podafilo se mu síce po
čtyřadvacitiletém boji, když byl
na sta tisíců svých Osmanů ob-
toval, přemoci slavného Jijeho

Kastriots, známějšího pod jme-
nem Skandarboga, který ve spo-
jení s Ivanem Strašimirem, ná-
čelníkem junáků Černohorstích,
po tolika let hrdy bizantské
ubíjel, až konečně nesmírné pře-
sila přece podlehnutí musel,
nechtěl se na půdu benátskou,
odvedat dívo poslední pevnost
svou Skodra v ochranu Benáťan-
ů.

Avšak o Huru Černou se pota-
strokotávala síla turecká, a
všechno usilování Muhamedovo
odráželo se od skal těch, jež
žily nesaměly krvi tureckou,
tak často a tak hojně na ně osa-
non.

Zisniv, aby pomstil hanbu
svou, objevil se Muhamed II. ro-
ku 1478 posnova u paty Hor
Černých, maje v úmyslu, poslední
tento zbytek Hše arabské podrobiti
příje své.

KAPITOLA I.

Polední slunce pláse na báni
nebeské; úpal jeho vysoušil strmi-
ny skalní, že se zdá jakoby jen
pod ním ta temna Hor Černých
na Isia byla vyprahlá, že tak
pustá, hořká strní do věšky.

Jest dušno, mrtvo; nikde ani
pomtu o životu, jen ta přrázná
pára, co nad hladinou řeky Oho-
du a nad hladinou jezera Skadar-
ského skok v barvách opálu se
otekl, anož, že neodumřela pří-
roda zcela—a ano! i ten dým,
jež tam u prostřed stanů, co
pokrývají planinu podél břehů
Bojany a podél břehů jezerních
v pólku Skodru, jakoby si tam
hejno labutí bylo usedlo, svědčí
také, že i v tomto úpalu polední
lidé žijou, ale jak? jen tu a
tam lenivě popochází řadami sta-
ně Turčin; onde zádušně na
bobku sedě na buntuky paš
světá svá, anob hově sobě ve
stínu, malátným, na polo ospa-
lým okem pohlíží na stan vyvý-
šený, skvostný, nad nímž prapor
zelený vlaje, a na žerdi prapor-
ové zlatý púlměsíc v papracích sl-
nečných se třpytí: jest to stan
sultana Muhameda.

I tam ve Skodře, jenž vyčnívá
ze středu stanů tureckých, co ská-
la mořská uprostřed vln rozpě-
něných, panuje ticho, že bvs mys-
lel, to že město vymřelých, kdy-
bys neviděl tu i tam ozbrojence
po hradbách přeházení.

A ty hrady Skadarské, jak
to vypadají? Místy svalené
jsou na polo v sutiny, místy vy-
váno jest jen jednotlivé kamení
ze zdi; vše to důkazem, jak často
i upřímně kulo dělové je líbaly.
I mnohé domy, jenž amfiteatrál-
ně vždy vřše po hoře se pnou,
jevi podobnou zponetu, která
vlák nedosáhla až tam ku hradu,
jenž na nejvyšším temeně skály
nad Skodrou trní.

S nejvyšší věže hradu vlaje ze-
lenočervený prapor, nad nímž se
leskne kříž zlatý, a zdá se v té
všech knihy k blaskytu přiko-
ván byl. Tam na pláni polmě-
ste;—zde na nejvyšším cimbuří
hradu Rosafy kříž—v boji proti
sobě! — Muhamed — prorok na
Krista!

Na cimbuří věže, a níž prapor
se znakem svatého Marka vlaje,
stojí dva mužové, jak věkem tak
tvářností a celým zevnějškem i
co do kroje od sebe zcela rozdí-
ní.

Jeden byl muž asi padesátiletý,
a co havran černých vlasů i vou-
sů, jen že místy již zablávlých,
tak že by v zimě se bylo zdálo,
to že aněhem jsou tak posypány,
vysahlého, hnědého obličeje, z
několik nos okrouhlý, jakoby supi,
vyčníval, nad nímž se dvě čer-
ných očí jak trny v hlubokých
dólkách koulelo, jako by ani na
okamžik postáti nemohly. Pos-
tavy byl prostřední, silných plec
a vysahlých ale kostnatých údů,
což na neobyčejnou sílu tělesní
ukazovalo, jakož i celá tvářnost
jeho velikou bystrot ducha zvěs-
tovala. Odeh byl die tehdejšího
španělského kroje, jen že místo
barev světlých zpotřebováno lá-
tek temných na oděv jeho. Jed-
ní bílé pero s černého klobouku
vkláje a límeč přes černý kabátec
kolem krku přeložený byly bar-
vy světlé. Zlatý řetěz kol krku
zavěšený, s něžo se medail
zlatý na jedné straně s obrazem
sv. Marka, na druhé s podobiz-
nou lva, znakem republiky ve-
nětské, na prsou mu hoopal, vě-
stí v muži tomto jednoho s hrdě
šlechty benátské, jednoho s pro-
slulých náčelníků válečných. Pra-

vici se optal a zač címbuří, levit
pak na rukově dlouhého korda,
tak že na polo v krajínu postel,
na olo k spoletku svému obrá-
cen byl.

Společník jeho byl mladík asi
přádvacitiletý, vysoké postavy,
oudě silných, svalovitých, při-
tom ale tak souměrných, že ani
ta neobyčejná výška, ani ta mo-
hutnost oudě jeho pohybům na
vzdala, bez neohrahaní je na-
činila, jak to býval obyčejně u li-
dí takové výšky a síly; ba nao-
pak zdálo se, že právě tím každé
hnutí těla jeho vřší ladnosti,
elastičností nabývalo, tak že ob-
starožní společník jeho s libostí,
někdy skoro až závistivě naň po-
hlížel, Červená šapka, stříbrem
lemovaná a přerem volavčím nad
levím uchem kryla oholenou bla-
vu jeho; vysoké čelo, pod ním
dvě oči černých a jiskrných, jak
oči sokolů, nos orlí, ta ústa nevel-
ká s tím zvláštním tahem hrdě-
ho sebevědomí kol nich, to vše
mu dodával ráz jakési panosko-
sti, ať díme zrozeného vladatstva,
které neounává výšich, jen sobě
rovněch. Vzdor vedra polední
mu visela mu přes plece široká,
buhatá straka,*) pod ní kaftaník
bílý, kol krku a na prsou otevře-
ný, vyčníval, spjívaje na krátké
červené a široké spodky, které
jen po kolena dosahovaly. No-
hy spočívaly v opankách, jejichž
to lemůnky kolem lítek až ke
kolenům klížem ovínuty byly,
kteréžto lehký, povolný obuv no-
jen chděl ale každému hnutí do-
hou jeho takové elastičnosti do-
dával, že se zdálo jakoby se nohy
jeho jen v tanci stále pobyho-
valy. Krátký handžar s rukověti
stříbrem skvostně vykládanou
vyčníval za širokým pasem zla-
tem bohatě vyřvaným.

Nebylo tedy těžko poznati v
mladiku tomto jednoho z bojov-
níků arbských, z oněch junáků,
co po ztroskotání i posledních
zbytků Hše arbské, Bosny a Her-
cegoviny pod Strašimirem Iva-
nem, přijímám Černojevičem, do
Černých Hor se uchýlil, aby
uchránil i posledním tomto útul-
ku víru Kristovu nepokřivenou,
zárodek k samostatnosti arbské,
aby na věky oslavil jméno své a
Hory Černé; jeho skvostný oblek,
hlavně ale pero volavčí za šap-
ku svědčily zároveň, že jest to
jeden z vojvodů národa toho
uskoků,—e! vždyť rozený rek
uskokem nikdy není—hrdin, a že
tak mladý, to již rodem se jím
státi, to stříbrné lemování kol
šapky ale sobě teprv na bojišti
zasloužití musel; vojvoda, nevoj-
voda, tam vše jedno, junák jako
junák.

Byli právě v důležité pro ně,
velmi je zajímající rozmluvě.
"Kdy tedy máme očekávat útok
chrabrého otce vašeho, signore",
mluvil právě benátský nobile,
zecla se nyní k mladému spole-
čník svému obrátiv, "kdy udeří
na tabor sultanův a udatnými ju-
náky svými rekovně spojence
náš, slavný Strašimír Ivo, jehož
jméno se ství v zlaté knise be-
nátské co okrasa všemocné šlech-
čty naší," uklonil se při tom
lehce před mladším společníkem
svým, "na důkaz, že jej slavná
Venecia přijala za syna svého a
my, jichž jména na prvotích li-
stech knihy zlaté zaznamenána
jsou, za bratra svého. Nadáli
jame se podpory jeho v boji tom-
to, dlouho otálel; ale přece je-
dou tasí meč svůj, jen od toho zá-
visí šťastný výsledek útoku jeho,
abychom den i hodinu věděli, v
kterou tabor Muhamedův pře-
padne?"

"Vždyť již jednou jsem pravil,"
dí jinoch, "to že od něho nezáví-
sí, ani od chrabrosti junáků na-
šich. Až se nejlíbilší příležitost
naskytne, nebo dnem i nocí se
střeží tabor bisurmanstý, jak mi-
le Muhamed jen toho nejmenšího
opomine, uslyší ryk junáků na-
šich, a pušky i handžary jejich
budou slavit hody veliké. To
ale každý den se nenaskytne, ne-
bo jest málo dnů, co Muhamed
zapomněl povinností vojvodce.
Já také nepříteli proto, abych
vám udal hodinu a den útoku na-
šeho, já přišel, abych tebe, slavný
vojvodo napomenul k vytrvání a
k stálé bedlivosti na každé zna-
mení naše."

*) Struka—přítel, honca z chlopů svatovcch,
nejvíce kozen.

**) Strašimír Ivo Černojevič, co vltavý spoj-
ence bylo republiky benátské, byl přítel v
řady šlechty benátské, a jméno jeho bylo r.
1474 do zlaté knihy sv. Marka mezi věno-
benátské vloženo.

Všude benátský se byl již mosi-
teř jeho zamyslii, a jen na polo
poslouchal slova jeho: "Vytrval,
vytrval!" hušel pro sebe, "mo-
ho-li očekáti ještě ku dvěma měst-
ům, co v hradě tomto odolávám
všim outokům plesily sultanovy?
a dlouho-li to ještě dovede?
Pobtež, mladiku!" chopil tohoto
za ruku, okazuje pravici k městu
dole, "hradby jsou rostlilyeny,
skoro v sutinách, místy již sotva
kamen na kameně stá, jedna je-
diná koule jen co o ně savadí, se-
souj se a pohodlnou cestu jani-
čarům upraví; město jest potom
strasceno. A vy ještě mluvíte o
vytrvání? Já vytrvám, ale zdali
ty až tam vytrváš, to jest jink
otázka," a nevrle se nahoul přes
zábradlí, pohlídeje dolů na město
a na tabor turecký, kde se již
opět, an nejrvejší vedro polední
míjelo, život probouzet začal.

"Hm!" prohodil mladík lhostej-
ně, "koule turecké neustavily
potud ani stopy na skalách Rosafy,
a Muhamed není takový hlu-
pák, aby sáhnul po Skodře, když
nedostane Rosafu nádvakem!"

Hbitě se k němu obrátiv všude
benátský, srak jeho utkvěl proni-
kavě na tváři mladíkově: "Jak
to?" ptal se zhrta.

"Antonio Loredan," pozdravil
jinoch zvláštěm, zdvořilým ky-
nutím ruky společníka svého,
"pohliv zaslouženého vchlasu co
vděce zkučený; podivno, že ne-
nahlíhl přičinu toho. Co pomůže
Skodra bez Rosafy Muhamedu?
dívej nab později jí zase opustiti
musel, když vás byl sprostil na
nějaký čas několika tisíc pro vás
zbytečných strávníků."

Loredan se udeřil v čelo a vý-
razem náhlého hněvu ve tváři, a
prudec přecházel po nevelké plo-
še cimbuří, před sebe mumlaje:
"Ho, Kriste! pravda, pravda!"

S udivením hleděl na spočtu-
ku jinoch, pak si pobral samolibý
úsměch ústy jeho, mysliv, že
všude benátský se hněvá proto,
že se poučiti dít musel od něho
mladíka.

"Jedno tedy jenom zvěděti
mám," mluví opět zcela chladně,
jakoby si byl nápadného počíná-
ní společníka svého ani nevšim-
nul, "a otec máj kažď Ivo, žádá,
aby mu pravdu pověděl Antonio
Loredan, na dlouho-li jate ještě
zaopatřeni se špíží?"

"To je právě, co mne hněte,"
zastavil se Loredan před jinochem,
"nemyslete, signore, že
bych byl nevěděl, že Skodra bez
Rosafy Muhamedu nespomůže, a
taji-li jsem toho před vámi, stalo
se proto, že jsem se nenadál, že v
tak mladé hlavě tolik rozvahy
roditi se může. Nebo s tší veli-
kou jde muži vyznáni z úst, že
vlast jeho skrblis, kde bylo tře-
ba obětí rychlých, vydatných.
Ha, Madonna! ti páni tam v Be-
nátkách nevěřili zprávám mým,
a ještě se hádali, mnoho-li špíže
poslati mají, když Muhamed a
vojevem svým před Skodrou se
již rozložil," a podepřev se o zá-
bradlí, hleděl zádušně, v hlubokých
starostech před sebe.

"Což si to nepovídali vojvod-
vé naši?" zvolal mladý junák,
"což to nevěděl otec máj, když
svolával kmény naše do zbraně?
Kouf bisurmanstých není se co
báti, pravil, ale hlavu ve Skodře.
Proto vypravil mne samého k to-
bě, vojvodo, dobře věda, že by
Loredan raději zabýnul, než by
před jnyfm vyrazil kramářské
skrblictví těch páň benátských.
Nyní, kdy již posdž, vyslali arci
plné koráby špíže, která by v
přístavu barském hnti mohla."

"A my máme potravu sotva na
tři dni!" zvolal Loredan skoro
zoufale, "a tam v přístavu hni-
je!"

"Ne, nehniže více," odvece
chludně jinoch, "vždyť by jí bylo
věžně škoda. Naš junáci si jí
koupili na úvazek a splácti jí
budou krvi svou."

"Kdy ale, kdy?" ptal se Lore-
dan v prudké nevoli, "snad také,
až jí porož bude?"

Tu se vafřil junák černohor-
ský v celé vřše své, a podepřev
ruce v bok tázal se hrdě: "Kdy-
pak opustili Srbové přátele své v
nosu, aneb kdy rušil národ náš
připověd svou? Nejsme my rov-
ní vám, jenž opouštíte pro sisk
okamžitý k nenahraditelné ško-
dě vlastní přátele své, jako jste
učinili strci mému, hrdinnému
Skanderbegovi; myslivte jate asi,
že když tento hrad jeho opanuje

te, panství své rozšířite? haha!
jak jate se zamýšlil! nyní sami se
bíti musíte s Bisurmanem, a bez
pomoci naší jemu neodoláte. A
což nás? kolikrát jate již nás
opustili v největším nebezpečí
stvi pod lichými sámkami, je-
dině proto, že letiv Bisurman na
okamžik lakotu kramářů vašich
naštyli věděl! A ty, pane! nám
vyřítati chceš, že posdž přehá-
me ku pomoci přitelům svým?"

Loredan poslouchal mlčky
prudká slova mladíkovy, slout a
obdiv se podivně střídaly ve tvá-
ři jeho; byl především Benáťan,
jeden z prvotích šlechty velích
republiky té, proto se slobil nad
výřtkami vlastní jeho, krajanem
a druhým jeho zinečným, byl ale
zároveň muž šlechty, bojovník
plimý, který skulanost svou na-
byl ve službě vlastní své a latri-
gantní, nevděčné šlechty vlády
benátské po všech končinách běhu
maje středozemního a lidmi roz-
ličenými, v postavení rozličném;
nemohi tedy popřati pravdivost
výřtek junákových, vždyť on
sám nyní trpěl pod nevlastným
skrblictvím vlastní své; zároveň
také obdivoval znalost věci těch
u mladíka, jako byl společník je-
ho, a ta přímot, a jakovc a přes-
vědčení své vyřádlil, vše to Be-
nátčanu podivuhodně, vyklíknu
již od mládí, na uzdě míti jazyk
svůj a jen k libosti mluvití tím,
co právě vládl a jim buď mlí-
viti neb mlčeti poroučeli. Benáť-
ský nobile se v něm hádal a bo-
jovníkem přímým, pravdivýmlov-
ným, a mužem zkušeným, který
věděl, jak zacházeti s lidmi, s ni-
mž právě jedná, který věděl, že
Černohorc nepopustí, pravdu-li
há, hrdosti neb pánčivosti, ný-
brž jí splatí dvojnásobnou hrdos-
tí a pánčivostí, on junák volně.

Proto tak trpělivě vyslechnul
mladíka až do konce, a teprva
potom se váš možnou mu lhostej-
ností se ptal:

"A váš otec, signore! jest také
od několika let synem Venecie,
bratrem našim; mluví on také
tak od té doby, co ho nejjasnější
republikana naše poctila jménem
syna svého?"

Jinoch vypuknul v hlasitý
smích.

Nyní osobně uražena se cítě,
odskočil Loredan o krok od mla-
díka zpět, a planoucí tváří, a jím
klížem se okem, pravil na ru-
kově dlouhého meče svého položiv
ptal se pánovité, velitelsky, jakož
zvyklý byl mluvit i podřízenými
svými: "Co to znamená? pom-
ěže?" A opět k jinochu těsně
přistoupiv, skřiknul v největší
nevoli, skoro hrozivě: "Vy
jate—"

"Staniša, junák černohorstý a
syn knizeze Strašimíra Iva Čer-
nojeviče," vskočil mu do řeči ji-
noch s hrdou chladností, "který
vám křehá na šlechtictví vaše,
sám doma jsa knížetem, vojvod-
cem a velitelem junáků chrab-
rých, a to nikdo o sobě Hm
nemže z vás, páň benátských, ba
ani dože sám. Neprosil on se o
šlechtictví vaše, vy sami jate mu
ho podávali, a on vás počtil při-
jetím jeho."

Loredan takovou ohladností,
tím pevným, pronikavým pohle-
dem junáckým překonan zvěšil
hlavu, nemohl vinit si lži mlád-
ka, který na chvíli se odmíče-
v, pokračoval se zcela jiným tónem
dále: "Avšak nepřítel já proto,
abychom se o to hádali," praví
dověrně, lhostivě, "ty, pane, jsi
slavným vojvodou, a při pojme-
nování Antonia Loredana spon-
míná každý z junáků našich na
hrdinu, který mluje spravedlivě
boj beze leti a šalty rovněž tak,
jako pravdu samu, který se potud
ještě nikdy nezpronevřil slovu
svému, a proto junáci naši tak
těle k výpravě se mli, že nej-
nom s Bisurmanem vrahem bti se
budou, ale že osvobodí také
tebe, pane! že svizele velikého.
Na tři dni jenom že potravu ještě
má?"

Loredan poslouchal s nelíče-
ným obdivem Stanišu: "Madonna
a San Marco!" mluvil pro sebe v
duchu, "jaký to duch tím mladým
mozkem hřeje, že sám nevím,
zdali v něm převládá bojovník,
či vyjednávatel lhostivý? Toho
si musí Venecie tolikrát svazky k
sobě připoutat, nežli jsou smlo-
vy a přátelství, on přilil jasně
vidí a slovněm nevěš, jen skut-
kům."

(Pokračování.)